

sports. *Scientific and methodological bases of using information technologies in the field of physical culture and sports, Issue 1, 125-128*).

Шаповалова, І. В. (2016). *Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до професійного самовдосконалення у вищих навчальних закладах* (дис. ... канд. пед. наук). Запоріжжя (Sharovalova, I. V. (2016). *Preparation of future teachers of physical culture for professional self-improvement in higher educational institutions* (PhD thesis). Zaporizhzhia).

SUMMARY

Karasevych Serhii, Karasevych Maryna. Improving effectiveness of training future physical education teachers to organize remote physical culture and health activities of students.

The article investigates the problem of increasing the effectiveness of training future physical education teachers to organize remote physical culture and health activities of students. The purpose of the article is determined, which is related to increasing the effectiveness of training future physical education teachers to organize distance physical education and health activities of students as part of the general training of future teachers. The following research methods were used: theoretical – analysis of scientific sources on the research problem, empirical – conversation, observation, questionnaire. It is revealed that in the conditions of preserving the health of students in the conditions of extremely limited motor activity, one of the key problems is proper organization of physical culture and health activities of applicants in the conditions of distance education. The components of professional activity of a physical education teacher (constructive, organizational, communicative, gnostic, motor) and the degree of their influence on the formation of skills to carry out distance education in extracurricular time are determined. The basic requirements for the personality of a physical education teacher are revealed and the personal qualities that a physical education teacher must possess (love and interest in their work, presence of cognitive features, flexible thinking, emotional sphere, presence of volitional qualities, pedagogical tact) are established. Characterized by the ability to carry out remote, extracurricular physical culture and health work (constructive, communicative, organizational and gnostic). Possibilities of extracurricular work are opened and forms and methods of further improvement of educational process of preparation of future specialists of physical culture are revealed. The main provisions of the program of distance learning practice of applicants are developed and its tasks are specified.

Key words: efficiency, training, future teachers, physical culture, distance education, physical culture and health-improving activity, skills, extracurricular work, extracurricular activities.

УДК 159.811.378.147

Тетяна Книш

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ORCID ID 0000-0002-7577-2529

DOI 10.24139/2312-5993/2022.01/050-061

ФОРМУВАННЯ КОГНІТИВНИХ НАВИЧОК У СТУДЕНТІВ- МАГІСТРАНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

У статті дається обґрунтування підходів до формування когнітивних навичок іншомовного навчання студентів-магістрантів немовних спеціальностей. Поняття «когнітивні навички» детермінується як пізнавальний процес, під час якого відбувається сприйняття, усвідомлення

отриманої інформації, подальше її засвоєння та трансформація у стійкі знання й подальше використання отриманих знань та навичок із метою міжособистісної та професійної комунікації. На всіх рівнях до студентів ставляться посилені вимоги з метою оволодіння мовними вміннями: розвиток лексичних, граматичних та стилістичних навичок як базових знань, удосконалення творчої активності, інтенсифікація пізнавальних здібностей і самореалізація на наступному етапі іншомовного навчання, який спрямований на формування лінгвістичних, комунікативних та міжкультурних компетенцій і профорієнтаційну діяльність. Для досягнення поставлених цілей та завдань, а також відповідно до навчальних програм рекомендується спеціальний комплекс тренувальних вправ на природних етапах пізнавального процесу.

Ключові слова: іноземна мова, когнітивні навички, комунікативне навчання, пізнавальний процес, лінгвістичні та культурологічні компетенції, мовномислительна активність, тренувальні вправи.

Постановка проблеми. Модернізація системи вищої освіти, істотним чином змінила концепцію викладання іноземних мов у вищій школі. Відбулася заміна традиційно лінгвістичної та лінгводидактичної парадигми навчання на психо- і соціолінгводидактичну систему іншомовного навчання. Цей феномен визначає організацію та введення нових підходів до процесу навчання, пошук нових стандартів, пов'язаних із розвитком та вихованням особистості студента, його успішної соціалізації в оточуючому світі й орієнтації в процесах та явищах освітньої сфери.

Відповідно до Державних освітніх стандартів нового покоління іншомовна підготовка в системі вищої освіти повинна сприяти формуванню у студентів постійних лінгвістичних знань та вмінь як інструменту спілкування і взаємодії в діалозі культур. Процес іншомовного навчання – це тривалий та трудомісткий процес, у результаті якого вдосконалюються когнітивні навички і, як наслідок, формується різнобічно компетентна особистість.

Теорія когнітивності в наш час стійко увійшла в методичні поняття викладання іноземних мов, оскільки саме когнітивні процеси пізнання є сутністю ментальної (інтелектуально-емоційної) діяльності студента.

Ураховуючи специфіку предмету «іноземна мова», який належить до сфери гуманітарних наук та містить величезний освітній і культурологічний потенціал, викладач під час вибору технології повинен опиратися на певні наукові критерії оцінки педагогічних технологій (Anderson, 1983). Нині розроблено цілу низку важливих вимог до технологій навчання іноземній мові, які засновані на широко відомих провідних дидактичних принципах. До цих вимог належать: діяльнісний підхід до навчання іноземній мові; комунікативна спрямованість технологій; студентоцентрований підхід до процесу

навчання; високий освітній та розвивальний потенціал технологій; культурологічний підхід до змісту навчання; інтеграція змісту, вихід на міжтемний рівень (Сідакова, 2016, с. 154-157).

При цьому на різних етапах навчання роль кожного з перелічених підходів змінюється в залежності від віку та можливостей студентів, їх академічних запитів, цілей вивчення іноземної мови, очікуваних результатів та сфери застосування набутих умінь і навичок.

Аналіз актуальних досліджень. Проблематика, пов'язана з когнітивними навичками, визнається вченими, педагогами та методистами як найважливіший елемент процесу навчання й засобом реалізації компетентнісного підходу у вищій освіті в цілому та іншомовному навчанні зокрема.

Від правильної організації цього процесу залежить ефективність навчально-виховного феномену. Значний науковий внесок у вивчення комунікативного підходу та аналіз когнітивного навчання й виховання зробили такі автори: Ж. Авилкіна, В. Богуцький, В. Бондаренко, Ж. Витлін, Т. Виходцева, Н. Гальскова, С. Григоренко, А. Дружинін, Г. Литвиненко, С. Майборода, К. Махмурян, Н. Муліна, Н. Сідакова, Т. Солов'янова, Г. Чередніченко та ін.

У своїх роботах учені підкреслюють необхідність взаємозв'язку та неперервної єдності всіх сторін процесу іншомовного навчання, зокрема: суто лінгвістичних, психолінгвістичних законів та явищ, принципу суб'єктивно-комунікативного підходу в навчанні іноземних мов, закономірності міждисциплінарного та культурологічного принципів побудови курсу, комунікативно-когнітивного підходу в іншомовному пізнанні. Синтез перелічених аспектів освітнього процесу формує адекватне уявлення про роль мови у формуванні когнітивних навичок у процесі його досягнення (Книш, 2017, с. 76). При цьому когнітивні навички розглядаються як пізнавальний процес, під час якого здійснюється сприйняття, усвідомлення отриманої інформації, подальше її засвоєння та трансформація у стійкі знання, які пізніше використовуються в професійній сфері і/чи в повсякденному житті.

Мета статті. У межах даної статті ставимо за мету виявити певні недоліки у виборі змісту та технологій навчання іноземній мові магістрантів у закладі вищої освіти, а також проаналізувати вимоги до технологічного рівня навчання іноземній мові на більш високому академічному рівні.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети було використано такі *теоретичні методи*: аналіз наукової літератури з проблеми дослідження; інтерпретаційно-аналітичний метод, синтез, систематизація, узагальнення.

Виклад основного матеріалу. Під час навчання бакалаврів іноземна мова розглядається і викладачем, і студентами, перш за все, як засіб комунікації. На немовних факультетах перший рік навчання є роком вирівнювання, оволодіння базовими лексичними та граматичними навичками, уміннями аудіювання, говоріння, читання, письма.

Зауважимо, що навички формуються шляхом виконання вправ. При цьому комунікативна спрямованість обраних технологій на етапі навчання бакалаврів іноземній мові має пріоритетний характер. На це спрямований і зміст текстів для читання в більшості навчальних посібників, де розглядаються життєві ситуації, подається інформація про культуру країн, мова яких вивчається, обговорюються глобальні проблеми, такі як екологія, злочинність, бідність та ін.

Студенти-бакалаври набувають умінь використання іноземної мови в різних життєвих ситуаціях, обговорення перерахованих тем, навичок запиту й обміну інформацією, що є важливою складовою в оволодінні іноземною мовою як засобом спілкування.

Однак, під час переходу на більш високий рівень навчання такий підхід до предмету «Іноземна мова» перестає задовольняти студентів-магістрантів. І справа тут не лише в рівні оволодіння іноземною мовою. Багато зарубіжних підручників, переходячи від рівня до рівня (Pre-Intermediate, Intermediate, Upper-Intermediate, Advanced) намагаються урізноманітнити теми, ускладнити запропоновані ситуації спілкування.

Таким чином, ускладнення лексичного та граматичного матеріалу, безумовно, допомагає підтримувати й розвивати сформовані мовні вміння та навички, але викладачами відзначається зниження інтересу студентів до предмету «Іноземна мова», який вони демонструють до стандартного підходу, до тем, що повторюються. Іноземна мова перестає цікавити студентів як ціль навчання, а відтак, отриманих навичок часто вистачає лише для обговорення загальних проблем. У вивченні іноземної мови як засобу комунікації настає момент, який вимагає переходу на новий якісний рівень як у змістовому, так і технологічному підходах.

Отже, мовні заняття, сфокусовані лише на вивченні самої іноземної мови, вимагають радикального перегляду. Абсолютно очевидно, що для людини, яка отримує магістерський ступінь, яка відповідально ставиться до наукової роботи, найважливішого значення набуває когнітивна, пізнавальна функція мови. І тому іноземна мова повинна перетворитися з простого засобу спілкування в новий інструмент пізнання, у засіб навчання іншим дисциплінам.

Крізь призму вищезазначеного, необхідно замінити навчання іноземній мові як окремому ізольованому предмету навчання профільних дисциплін студентів-магістрантів іноземною мовою, таким чином інтегруючи навчання іноземній мові в такий процес пізнання, коли мова стає ключем доступу до професійно-орієнтованого змісту, актуальному для професійного зростання магістра (Гальскова, 2014).

Отже, найважливішими з перелічених на початку цієї статті вимог до вивчення іноземної мови магістрантами є *освітній та розвивальний потенціал технології навчання іноземній мові*, а також *інтеграція змісту та вихід на міжтемний і міжпредметний рівні*. Відтак, постає запитання: Які можливості дасть викладачу новий когнітивний підхід до вивчення іноземної мови? По-перше, це обов'язково підвищить мотивацію студентів. Особистісно-орієнтований, професійно спрямований зміст активізує пізнавальну діяльність магістрантів. На цьому етапі студенти зіткнуться з труднощами мовного характеру. Складний неадаптований текст зі спеціальності іноземною мовою (географічний, економічний, психологічний тощо) вимагатиме від магістранта чимало зусиль для роботи зі змістом, термінологією, новими синтаксичними формами, які є характерними для автентичних текстів.

Студент буде змушений працювати з неадаптованим змістом і це, у свою чергу, дасть стимул до вдосконалення самої іноземної мови, бо саме подолання труднощів та вихід на новий рівень і складає сутність *когнітивної технології навчання іноземній мові*.

Як теоретичну основу когнітивної технології можна розглянути теорію психічного розвитку Л. Виготського, який бачив перехід від актуального рівня розвитку до зони ближнього розвитку шляхом подолання труднощів, цілеспрямованого просування вперед (Виготський, 1983). За Л. Виготським, навчання без труднощів не має розвивального потенціалу.

Ось чому звичайний комунікативний метод на певному етапі перестає бути ефективним. Студент не долає жодних перешкод, а

саме подолання суперечностей між тим, що студент може, і тим, що він ще не вміє робити, і є рушійною силою розвитку як знань за спеціальністю магістранта, так і мовних умінь і навичок.

Для ефективного просування студента-магістранта в оволодінні новими мовними навичками необхідним є створення нової освітньої ситуації, коли зміст навчання виходить за межі предмету «Іноземна мова», відбувається інтеграція змісту з предметами, які є профільними для магістрантів.

Саме навчання відбувається у швидкому темпі і на високому рівні складності, воно передбачає значну частку самостійної роботи, оперування термінологією за спеціальністю, використання іноземної мови для отримання знань із професійної сфери магістрантів.

Як іншу наукову основу запропонованої технології когнітивного навчання іноземній мові слід відзначити теорію пізнання Дж. Р. Андерсона, який у своїй роботі «Архітектура пізнання» створив теорію «адаптивного контролю мислення», яка пояснює способи взаємодії процесів пізнання та пам'яті (Anderson, 1983). При цьому вчений вважає, що лише ті знання, які застосовуються для вирішення актуальних завдань, переносяться в робочу пам'ять і стають базою для отримання нових навичок.

Однак, будь-яка педагогічна чи психологічна теорія, яка складає наукову основу навчання, для реалізації в реальних методичних умовах повинна бути розроблена відповідно до технологічного рівня.

Саме технологія, яка є чітко обґрунтованою послідовністю науково доказових операцій, демонструє стійкий та передбачуваний результат. Ось чому сучасна методика приділяє таку важливу увагу саме технології навчання.

Вищезазначені теорії мають своє практичне застосування в технології когнітивного навчання і були запропоновані італійськими методистами Д. Сорані та А. Тампоні. Свою технологію вони назвали CALLA (Cognitive Academic Language Learning Approach) і розробили для природничо-математичних факультетів університетів спеціальні навчальні програми, у межах яких іноземна мова вивчається не як окрема дисципліна, а вплітається в основні предмети та дисципліни за вибором, коли екологія, фізика чи біологія спочатку входять у зміст текстів із іноземної мови, а потім іноземна мова стає засобом вивчення наукових джерел з цих дисциплін у межах занять з екології, фізики, біології... (Sorani, Tamponi, 1995).

У площині цієї технології зупинимося на так званому білінгвальному навчанні, яке досить успішно розроблене у вітчизняній лінгводидактиці й досить давно використовується у вищій школі.

Білінгвізм, як відомо, буває природний та академічний. Природний білінгвізм виникає в змішаних за національним складом сім'ях чи сім'ях іммігрантів, які потрапили в нове мовне середовище. Діти мігрантів отримують освіту не рідною мовою, володіють двома мовами приблизно однаковою мірою, мислять двома мовами, часто не помічаючи переходу з однієї мовної системи в іншу.

Під час вивчення іноземної мови немає можливості створення такого занурення в мовне середовище.

Академічний білінгвізм наближається за своєю ефективністю до природного й передбачає викладання низки дисциплін іноземною мовою.

Безумовно, що для цього потрібен рівень володіння іноземною мовою не нижче, ніж *Intermediate*. Більшість студентів, які виїжджають за кордон, стикаються з усіма труднощами навчання за своєю спеціальністю іноземною мовою, але й ефективність такого навчання для оволодіння іноземною мовою є дуже високою, набагато вищою, ніж пасивне перебування в мовному середовищі та використання мови лише на побутовому рівні під час спілкування з носіями мови.

Звертаємо увагу на те, що державні освітні програми зосереджені на академічних інструкціях, які необхідні для формування когнітивних навичок, для ефективної обробки та сприйняття інформації в контексті іншомовної освіти, які показують широкі можливості для формування загальнокультурного рівня студентів. Процес формування когнітивних навичок здійснюється поетапно. Якщо їх розвиток відбувається природним чином, формується когнітивна достатність, яка збільшує потенціал навчання та легко коректується.

Під час правильного навчання когнітивні іншомовні навички можна тренувати та вдосконалювати. Слабкі ж когнітивні навички можна посилювати, використовуючи необхідну спеціальну методіку. Сутність іншомовного навчання, яка містить лексикологічні, граматичні, семантичні та культурологічні знання, органічно поєднує в собі риси комунікативного та когнітивного підходів. Це означає, що результат когнітивного процесу оволодіння іноземною мовою поєднується з умінням використовувати отримані знання та навички з метою комунікації. Комунікативне навчання іноземним мовам – це інноваційне викладання, організоване на основі завдань

Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 2022, № 1 (115)
комунікативного характеру, метою якого є навчання іншомовному спілкуванню, використання для цього всіх необхідних технологій.

Особливості комунікативного підходу до вивчення іноземних мов найбільш чітко виражені в положеннях, які відображають суттєві закономірності навчальної діяльності й набувають статусу принципів навчання: а) комунікативна спрямованість навчання всіх видів мовної діяльності та засоби мови; б) стимулювання мовно-мислительної активності студентів; в) індивідуалізація навчання; г) функціональна організація мовних засобів; д) ситуативна організація процесу навчання; е) новизна та інформативність навчального матеріалу (Витлин, 2003, с. 7-11).

Важливе значення тут набуває принцип рівневого підходу до вивчення функціонування мови як засобу спілкування, який формує лінгвістичні, комунікативні та культурологічні компетенції.

За умови викладених обставин можна виділити такі суттєві рівні у формуванні когнітивних навичок іншомовного навчання:

1 рівень – *формування лексичних, граматичних та мовних навичок* у студентів як базових знань на першому етапі вивчення іноземної мови;

2 рівень – *удосконалення творчої активності студентів* у реалізації індивідуального підходу та інтенсифікації когнітивних здібностей на наступному етапі іншомовного навчання, який націлений на профорієнтаційну діяльність і формування комунікативних та міжкультурних компетенцій.

Домінуючою ідеєю **першого рівня** формування комунікативних навичок є комунікативна сутність всіх видів мовної діяльності: говоріння, аудіювання, читання та письма з попереднім засвоєнням соціально-побутової та спеціалізованої лексики, граматичних правил і мовних формул.

Засвоєння мовного матеріалу відбувається природним шляхом: послідовне цілеспрямоване навчання системі мови через мову дозволяє сформувати механізми мови й засвоїти власне і мову. На всіх етапах формування когнітивних навичок викладач іноземної мови повинен забезпечити успішне засвоєння студентами дидактичного матеріалу на різних етапах пізнавального процесу. Для досягнення поставлених цілей та завдань із оволодіння побутовою та соціальною лексикою, спеціальною термінологією, професійним тезаурусом, граматичним і стилістичним матеріалом, а також відповідно до навчальних програм, рекомендовано спеціальну групу вправ.

Мета відповідних тренувальних вправ полягає: у створенні когнітивного образу слова; в утворенні стійких асоціативних зв'язків слова з ситуацією, тематикою формування лексико-логічних навичок; у здатності студентів прогнозувати лексичний матеріал; у розвитку креативності мислення; у формуванні психолінгвістичної інтуїції; у вихованні відчуття мови; у вдосконаленні культурологічних знань.

Для прикладу наведемо зразки вправ, які використовуються у процесі навчання іноземній мові на немовних факультетах.

Вправи на розвиток лексичних навичок та створення когнітивного образу слова.

- Прочитайте слова, звертаючи увагу на корінь слова. Підберіть похідні слова, незалежно від частини мови. Запишіть значення цих слів.
- Доберіть антоніми до поданих слів та словосполучень.
- Доберіть синоніми до поданих слів та словосполучень.

Вправи на розвиток лінгвокреативного мислення.

- Визначте граматичну форму дієслова.
- Підберіть слова, які є ідентичними за орфографією та значенням.

Вправи на засвоєння культурних компонентів.

- Зіставте вказані події: вони відбулися раніше чи пізніше відносно одна одної.
- Знайдіть українські еквіваленти англійських прислів'їв та приказок.

Вправи на засвоєння професійної термінології.

- Серед низки слів виділіть фізико-технічну термінологію. Дайте визначення слів.
- Визначте психологічну професійну термінологію. Перекладіть дані юридичні формули українською мовою.
- Наведені вправи націлені на усвідомлене оволодіння іншомовним словом, що значно полегшує та прискорює мовно-мислительську активність та процес навчання іноземній мові.

На **другому рівні** формування когнітивних навичок студенти отримують підвищені вимоги до оволодіння мовними вміннями, які полягають: у здатності висловлюватися на певні теми; вести бесіди іноземною мовою, переговори, переписку тощо з партнерами по бізнесу; розуміти іноземну мову в межах, які дозволяють легко спілкуватися з носіями мови; дотримуватися етики й коректності взаємин. Майбутні фахівці повинні не лише вміти сприймати конкретний змістовий компонент іноземної мови, але й з повагою ставитися до культурних традицій та національних надбань країни, мова якої вивчається.

Таким чином, обґрунтовується когнітивна модель іншомовної освіти, визначаються основні цілі й вимоги до результатів навчання: ставлення до студента як суб'єкта, який готовий до саморозвитку та самопізнання; створення умов для реалізації особистісних здібностей: самоаналізу, мотивації, емоційного сприйняття та рефлексії; формування індивідуальності студента як активного носія мовного суб'єктного досвіду; активізація професійної та іншомовної компетентності як сукупності інтелектуальних, наукових та культурно-комунікативних якостей особистості; удосконалення когнітивних навичок під час вивчення іноземних мов на рівні міждисциплінарного взаємозв'язку.

Процес розвитку творчої індивідуальності включає в себе не лише інформаційно-пошукову, але й когнітивно-лінгвістичну діяльність. Навчання іноземній мові студентів немовних спеціальностей успішно оптимізується за допомогою *навчальних автентичних вузькоспеціалізованих матеріалів*, які спрямовані на вдосконалення лінгвістичних та професійних навичок. Для формування міжкультурної компетентності майбутніх фахівців широко використовуються такі автентичні матеріали: вузькопрофесійні тексти; тести, діалоги та полілоги, які моделюють типові комунікативні ситуації реального міжособистісного спілкування; перекладні матеріали професійної спрямованості, які супроводжуються тематико-ситуативно зумовленою лексикою та стилістикою, що формують іншомовні професійні якості.

Доцільно використовувати метод зіставлення в міжкультурному просторі, порівнювати феномен «чужорідної» культури з власним культурним досвідом студентів (Кузнецова, 2017, с. 96-99). Формування соціокультурної компетентності у студентській молоді в процесі вивчення іноземної мови буде ефективним під час оволодіння знаннями про культуру, історію, естетичні ідеї та ідеали країни, мова якої вивчається; залучення студентів до діалогу культур; усвідомлення студентами сутності мовних явищ, іншої системи світогляду; формування особистого ставлення до мови, історії, культури, мистецтва країни, мова якої вивчається (Сідакова, 2016, с. 154-157).

Стратегія професійно орієнтованого міжкультурного навчання передбачає знання мовних, предметно-змістових та психологічних компонентів, які щільно пов'язані культурним та соціальним контекстом і є необхідними для розуміння партнера за професією та комунікацією, реалізації власної поведінкової програми, грамотних

мовних суджень під час проведення певної професійної операції, для вирішення різних комунікативних завдань (Фатхуліна, 2007, с. 36-40).

Запропоноване розв'язання проблеми, на наш погляд, методично зумовлене, оскільки є продовженням чи навіть результатом формування фундаментальної, базової частини курсу іноземної мови, яка складає граматичну, стилістичну та культурологічну канву в іншомовному пізнанні.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

У цілому, основний зміст навчання іншомовному міжкультурному спілкуванню, яке розглядається крізь призму комунікативно-когнітивного підходу, передбачає наявність компонентів, що охоплюють дискурсивний та текстовий матеріал, мовні, соціальні та культурологічні іншомовні знання. Ці компоненти є регулятором мотивації та творчої активності майбутніх фахівців. Когнітивний принцип іншомовного навчання базується на серйозних наукових доктринах і містить суттєвий навчальний та виховний потенціал. За допомогою різноманітних тренувальних вправ, індивідуальної роботи з автентичними матеріалами, комунікації з носіями мови розвивається здатність до самореалізації, бажання самим керувати своїм навчанням і оцінювати його. Окрім розумового розвитку студентів-магістрантів вони сприяють духовному й соціальному формуванню особистості. Вищеподані положення не обмежують широких можливостей пріоритетних напрямів у проблемі формування когнітивних навичок та передбачають подальше перспективне дослідження, теоретичні пошуки і практичне вирішення даного питання.

ЛІТЕРАТУРА

- Виготський, Л. С. (1983). *Розвиток вищих психічних функцій*. Москва: Педагогика (Vygotsky, L. S. (1983). *Development of Higher Psychological Functions*. Moscow: Pedagogy).
- Витлин, Ж. Л. (2003). Проблемы обучения учащихся активному и пассивному владению языком. *Иностранные языки в школе*, 3, 7-11 (Vitlin, Zh. L. (2003). The Problems of Teaching Students Active and Passive Language Acquisition. *Foreign Languages at School*, 3, 7-11).
- Гальскова, Н. Д. (2014). *Современная методика обучения иностранным языкам*. М.: Аркти (Galskova, N. D. (2014). *Modern Methods of Teaching Foreign Languages*. Moscow: Arcty).
- Книш, Т. В. (2017). Організація самостійної роботи з іноземної мови студентів немовних спеціальностей вищих навчальних закладів. *Педагогічний часопис Волині*, 1 (4) (Knysh, T. V. (2017). Organization of Non-Philology Specialities Students' Independent Work at Foreign Language Classes in Higher Educational Establishments. *Pedagogical Journal Volyn*, 1 (4)).
- Кузнецова, С. В. (2017). К вопросу об использовании аутентичных текстов профессиональной направленности в процессе обучения иностранному

языку в вузе. *Азимут научных исследований: педагогика и психология*, 1 (18) (Kuznetsova, S. V. (2017). On the issue of the usage of authentic texts of professional orientation in the process of learning foreign languages. *Azimuth of Scientific Research: Pedagogy and Psychology*, 1(18)).

Сидакова, Н. В. (2016). Использование профессионально-ориентированных аутентичных материалов в обучении иностранному языку студентов технических специальностей. *Азимут научных исследований: педагогика и психология*, 3 (16) (Sidakova, N. V. (2016). The Use of Professionally Oriented Authentic Texts in Teaching Foreign Languages to Students of Technical Specialities. *Azimuth of Scientific Research: Pedagogy and Psychology*, 3(16)).

Фатхулина, Г. Г. (2007). Система требований к современным технологиям обучения иностранным языкам в высшей школе. Вопросы оптимизации обучения. *Педагогика и психология обучения иностранному языку в неязыковом вузе*, 2, 36-40 (Fatkhulina, G. G. (2007). The System of Requirements for Modern Technologies of Foreign Languages Teaching. The Issues of Learning Optimization. *Pedagogy and Psychology of Non-Philology Teaching of Foreign Languages in Higher Educational Establishments*, 2, 36-40.

Anderson, J. R. (1983). *The Architecture of Cognition*. Cambridge.

Sorani, D., Tamponi, A. (1995). *Cognitive Approach to Content Based Instruction*. Washington.

SUMMARY

Knyshtetiana. Formation of cognitive skills in undergraduate students of non-language specialties when teaching a foreign language.

The article provides a justification of approaches to the formation of cognitive skills in undergraduate students of non-language specialties when teaching a foreign language. At the current stage the higher education organization is characterized by changes in the content, forms, structure, effective-targeted foundations treated in the context of the competence approach, and radically change the concept of teaching foreign languages. This allows us to focus on the phenomenon of the cognitive approach, one of the main methodological principles of foreign language education. The concept of "cognitive skills" is determined as a cognitive process, during which perception, awareness of the information received, its further assimilation and transformation into solid knowledge are carried out; the knowledge and skills acquired for interpersonal and professional communication are further used. The article substantiates the theoretical model and the level approach in the formation of cognitive skills of foreign language training. At all levels, students are subject to increased requirements in order to master speech and language skills: development of lexical, grammatical and stylistic skills as a basic knowledge; improvement of creative activity, intensification of cognitive abilities and self-realization at the next stage of foreign language training aimed at formation of linguistic, communicative and intercultural competences and vocational guidance activities. To achieve the goals and objectives in accordance with the training programs we recommend a special set of training exercises at the natural stages of the cognitive process. The cognitive principle of foreign language education is based on the solid scientific doctrines and has significant training and educational potential. In addition to mental development, it contributes to the spiritual and social formation of the personality.

Key words: foreign language, cognitive skills, communicative learning, cognitive process, linguistic and culturological competences, verbal and cognitive activity, training exercises.